

Ja üks pehme käsi sirutas ennast õpetaja kaela ümber, walguis hülgas tema tumber. Jumala selge päike paistis tuppä, kus tema kaasa, elus, pehme ja täis armastust, teda ühest raskest unenäust äratas, mida Jumal temale oli saatnud.

Antonius Bomhouwer ja Andreas Knopfen.

Üks lugu Liivimaa usupuhastamise aegst.

Aastal 1469 oli Hans Bomhouwer Tallinna kodanikkude jella üles wõetud. Tema oli Tallinnas esimene sellest suguwõsast ja arwatasse teda Lübeckist tulnud olema. Tema oli jõukas mees, sest pärast tema surma, umbes aastal 1508, on tema maja 700 Riia marka eest ära müüdnud, mis sel aegal õige palju oli. Hans Bomhouwer on hulga lapsi järele jätnud, sellest wiis poega ja kolm tütar nime järel tuttawad on. Üks poeg, Jasper, oli kaubaherra Lübeckis, Bartelt ja Hans oliwad kaubaherrad Tallinnas, esimene ka suure Gildi wanem wõi Eltermann. Kaks poega oliwad waimulikku seisuse sisse astunud. Nendest oli Christian aeguti Tartu Piiskop, Antonius oli muul Franziskuse-seltsis. Kaks tütar, Elsebe ja Katharina oliwad nunnad Brigitta (Pirita) kloostris ja ka kolmas tütar, Brigitta, leidis seal elu-

paika, kui tema mees, Tallinna kaupmees Jorges Huldermann, ära surnud oli.

Kui Ewangeliumi õpetus Liivimaaale tungis, siis oli Piiskop Christian juba ära surnud; kõige selle suguwõsa ilmalikud liikmed heitsiwad puhastatud usuõpetuse poole, aga Antonius jäi mungaks ja temast sai üks nendest, kes uuenduse kõige lähedamad wastased oliwad.

Antonius Bomhouwer läks kui Katholiiklaste jaadil Rooma, Paapssi käest abi „Reherite“ wastanduma. Seal oli tema üht kirja ühe Franziskuse-seltsi ülemale saatnud, mis aga Lutheranlaste kätte langes, ja tagasi tulles sai wend Antonius Riigas kinni wõetud ja wangid pandud, kus tema kaua istus, kui ka Erzpiiskop tema lahtilaskmist päris. Riigas oli teada saadud, et Antonius Lübecki kaudu Tallinna ühe tünniku saatnud, millest õigusega arwati, et see kõigesuguste paapssliku kirjadega wõis täidetud olla. Riia Kaekohtu poolt oli Tallinna Kaekohtu palutud, hoolega selle tünniku järele uurida, aga kuidas ka Bartelt ja Hans Bomhouweri kaubamajade üle walwati ja kõige Lübeckist tulnud kipparite käest päriti, tül aega ei leitud ühtigi. Ka ei teatud, kelle kätte Antonius selle tünniku Lübeckis annud, ega ka, kelle nime peale tema seda Tallinna saatnud oli. Tallinnast paluti selgemaid teatusi ja lubati edasi